

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ

Београд, март 2019.

Према последњим доступним подацима Републичког завода за статистику, у **2018. години** укупна спољнотрговинска размена у роби са Руском Федерацијом износила је **3060,7 милиона долара што је 18,6% више него 2017. године**. Укупан извоз у 2018. години износио је 1023,6 милиона долара, што је повећање од 2,9% у односу на 2017. годину.

На листи земаља у које Србија извози, Руска Федерација се нашла на 5. месту (5,3% у укупном извозу) иза Немачке, Италије, Румуније и БИХ. Укупан увоз у 2018. години износио је 2037,1 милиона долара, што је 28,4% више него 2017. године, (7,3 % у укупном увозу).

На листи увозних тржишта Руска Федерација је на 4. месту иза Немачке, Италије и Кине. Покривеност увоза извозом у 2018. г била је 50,2%.

Табела 1: Преглед спољнотрговинске робне размене између Србије и Руске Федерације у периоду 2013-2018. (у млн УСД)

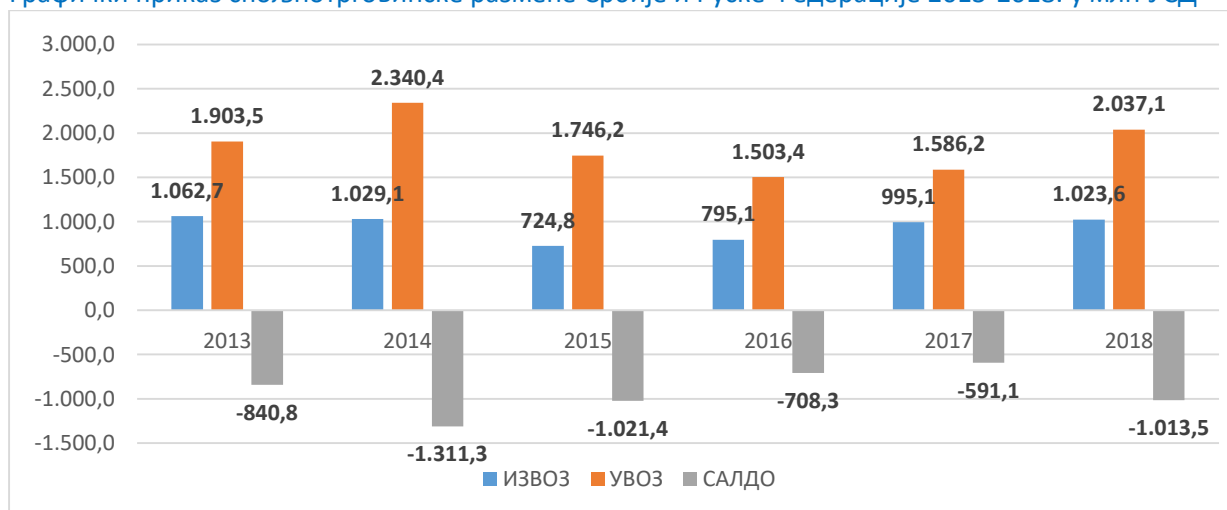
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ИЗВОЗ	1.062.7	1.029.1	724.8	795.1	995.1	1.023.6
УВОЗ	1.903.5	2.340.4	1.746.2	1.503.4	1.586.2	2.037.1
САЛДО	-840.8	-1.311.3	-1.021.4	-708.3	-591.1	-1.013.5
РАЗМЕНА	2.966.2	3.369.5	2.471	2.298.5	2.581.3	3.060.7
ПОКРИВЕНОСТ УВОЗА ИЗВОЗОМ (%)	55.83	43.97	41.73	52.89	62.73	50.2

Извор: Републички завод за статистику

У **2017. години** укупна спољнотрговинска размена у роби са Руском Федерацијом износила је **2.581,3 милиона долара**. Укупан извоз у 2017. години износио је 995,1 милиона долара, а на листи земаља у које Србија извози, Руска Федерација се нашла на 4. месту (5,7% у укупном извозу). Укупан увоз у 2017. години износио је 1.586,2 милиона долара и Руска Федерација је на 4. месту у укупном српском увозу (7,3 % у укупном увозу). Покривеност увоза извозом у 2017. г била је 62,61%.

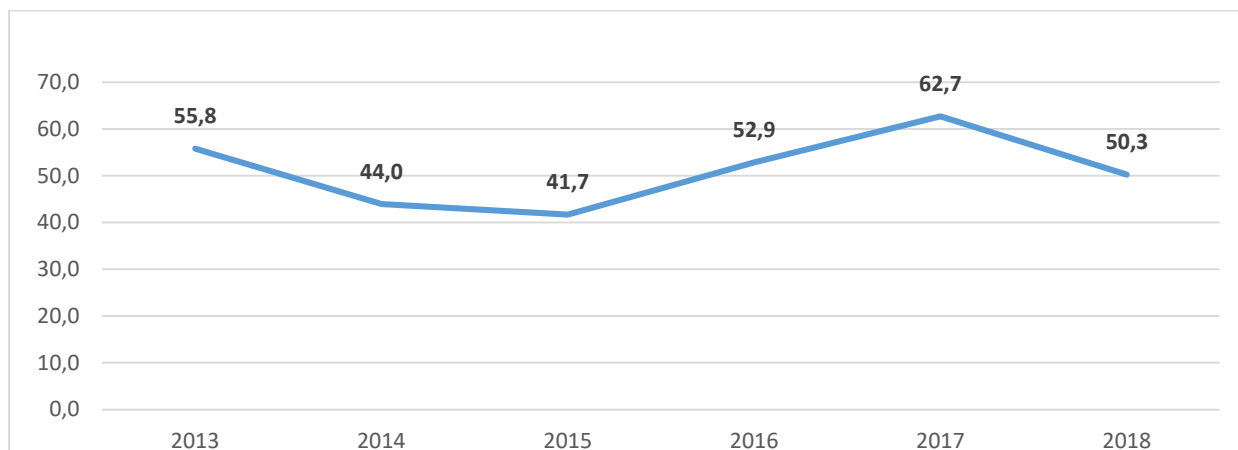
У односу на 2016. годину у 2017. дошло је до повећања извоза за 20,1%, и до раста увоза за 5,51%, као резултат нето увоз смањен је за 16,4%. Компоненте раста извоза су повећање извоза хула хоп чарапа за 24,6%, хартије и картона премазаних за чак 275%, лекова за малопродају за 48%, спољних пнеуматских гума за 171% и циркулационих пумпи за 26%, упркос смањењу пласмана јабука за 4,7%. Увоз је повећан захваљујући расту увоза енергената и то тако што је у односу на 2016. годину смањен увоз нафте за око 10%, а увоз природног гаса повећан је за око 33%. Увоз алуминијума повећан је за 12,8%, а цигарета и екстраката дувана за 18%, удвостручен је увоз бакарне жице, док је увоз минералних ђубрива смањен за око 40%.

Графички приказ спољнотрговинске размене Србије и Руске Федерације 2013-2018. у млн УСД

Извор: Републички завод за статистику

Графички приказ покривености увоза извозом у спољнотрговинској размени Србије и Руске Федерације 2013-2018. (у %)

Извор: Републички завод за статистику

У 2018. години, првих 5 извозних производа Србије у Руску Федерацију су били (преглед дат са учешћем у укупном извозу Србије): јабуке, свеже, остале (9%), остале хула - хоп чарапе, самодржеће, синтетика, <67 дец. (8%), гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле (6%), остали лекови, за малопродају (5%) и хартија и картон, премазани пластиком, остало, остала (5%).

Најважнијих 5 увозних производа су били нафта и уља од битуменозних минерала, сирова (36%), гас природни у гасовитом стању (27%), жица од рафинисаног бакра, попречног пресека >6мм (3%), алуминијум, сирови, нелегирани (3%), остали делови авиона или хеликоптера (2%).

ТОП 10 ИЗВОЗНИХ ПРОИЗВОДА 2018			
Ранг	Царинска тарифа	Износ у млн УСД	Учешће
1	0808108000 - Јабуке, свеже, остале	93.3	9%
2	6115210000 - Остале хула-хоп чарапе, самодржеће, синтетика, <67 дец.	80.3	8%
3	4011100000 - Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	59.1	6%
4	3004900091 - Остали лекови, за малопродају	54.7	5%
5	4811590090 - Хартија и картон, премазани пластиком, остало, остала	47.4	5%
6	0406108000 - Сир свеж (незрео) и урда, остали	22.8	2%
7	6115290000 - Остале хула-хоп чарапе, самодржеће, од ост. текстил. мат	22.2	2%
8	8413703000 - Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	19.9	2%
9	7411109000 - Цеви од рафинисаног бакра, остале	17.7	2%
10	0810100000 - Јагоде, свеже	17.7	2%
ТОП 10 УВОЗНИХ ПРОИЗВОДА 2018			
Ранг	Царинска тарифа	Износ у млн УСД	Учешће
1	2709009000 - Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	724.2	36%
2	2711210000 - Гас природни у гасовитом стању	558.2	27%
3	7408110000 - Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека >6мм	68.6	3%
4	7601100000 - Алуминијум, сирови, нелегирани	55.3	3%
5	8803300000 - Остали делови авиона или хеликоптера	37	2%
6	2803000000 - Угљеник (чађ и остали облици угљеника непоменути)	36	2%
7	2704001000 - Кокс и полукокс од каменог угља	27	1%
8	2402209000 - Цигарете које садрже дуван, остале	26.1	1%
9	2403999000 - Екстракти и сокови од дувана; пр. замене дувана	24.9	1%
10	3902100090 - Полипропилен у примарним облицима, остали	24.3	1%

Према Народној банци Србије, у 2018. извоз услуга из Србије у Руску Федерацију износио је 218 млн УСД, док је увоз услуга износио 243 млн УСД. Приходи од туризма били су 29 млн УСД, а расходи 33 млн УСД. У 2017. години извоз услуга износио је 145 млн УСД, док је увоз услуга износио 157 млн УСД.

На основу података Министарства финансија Републике Србије – Управа царине, са Руском Федерацијом послује 1.659 привредних субјеката у Србији. **Од тога** 636 привредних субјеката се бавило само извозом, 890 само увозом док су 133 привредна субјекта обављала и послове увоза и извоза. *Напомена: нису урачунате непознате фирме, ино представништва и страна физичка лица и лица без ПИБ-а*

ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТИ СА ВЕЋИНСКИМ РУСКИМ КАПИТАЛОМ У СРБИЈИ

Према подацима Агенције за привредне регистре Републике Србије, на територији Републике Србије регистровано је 895 активних привредних субјеката чији су већински власници држављани Руске Федерације, односно правна лица регистрована у Руској Федерацији.

Највећи број привредних субјеката регистиван је у следећим делатностима:

1. Трговина на велико и мало и поправка моторних возила (410)
2. Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (93)
3. Прерађивачка индустрија (78)
4. Грађевинарство (56)
5. Административне и помоћне услужне делатности (49)
6. Информисање и комуникације (48)
7. Услуге смештаја и исхране (34)
8. Пољопривреда, шумарство и рибарство (30)
9. Пословање некретнинама (25)
10. Рударство (14)

ПЕРСПЕКТИВНИ СЕКТОРИ ЗА САРАДЊУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ

ХС2	Назив производа	Русија	Перспектив	Србија
		Увезена вредност у 2017.	ност сектора за	Извезена вредност у 2017.
84	Нуклеарни реактори, котлови, машине и механички уређаји	45.287,64	334,63	1.138,04
72	Гвожђе и челик	4.825,66	271,49	748,74
38	Разни хемијски производи	3.169,27	71,91	49,50
07	Поврће и одређени корени и гомољи	1.794,80	697,88	111,16
29	Органске хемикалије	3.515,77	56,43	219,62
89	Бродови, чамци и плутајуће конструкције	2.371,47	95,24	41,46
73	Производи од гвожђа или челика	5.305,18	115,76	473,66
41	Сирове коже (осим крзна)	60,33	12,81	73,10
23	Остаци и отпаци из прехранбене индустрије	866,33	4,01	175,93
69	Керамички производи	868,47	2,13	77,34

Извор података: ИТЦ

Напомена: Сви подаци су у милионима долара

У оквиру групе производа **Машине и механички уређаји** производи на које би било интересно обратити пажњу када се говори о перспективи унапређења спољнотрговинског биланса Републике Србије са Русијом су **Јединице за аутоматску обраду података** и **Заптивачи од металних листова комбиновани са др материјалима**, које је Русија увозила у 2017. години у вредности од **5.097,10** и **125,12**, милиона долара, респективно.

Хемијски производи бележе увоз од преко 27 милијарди УС\$, најзначајнији увозни производи у овом сектору који бележи дефиците су медикаменти и разни фармацеутски производи, сапуни и козметика. Што се тиче групе производа **Органске хемикалије**, најинтересантнији производи у оквиру ове групе су **Лецитини и остали фосфоаминолипи** са увозом у 2017. у вредности од **56,26** и **Антибиотици** са увозом у вредности од **122,13** милиона долара, исте посматране године.

Ради појашњења претходно наведених група, (сојин) **лецитин** представља комплекс природних састојака фосфатида и употребљава се у прехранбеној индустрији (производња чоколаде и као емулгатор) као и у фармацеутској индустрији јер има дијететска и терапеутска својства. Користи се у препаратима за допунску исхрану спортиста.

Од групе производа **Остаци и отпаци из прехранбене индустрије**, група производа која бележи раст увоза у Русији садржи **Уљане погаче и други остаци од семена сунцокрета**. Извоз животињских уља и масти из Србије у Руску Федерацију интересантан јер се Русија јавља као водећи извозник ових производа у државе попут Турске, Белорусије, Казахстана, које све представљају потенцијално добра тржишта за српске производе.

Српска привреда има потенцијал за извоз пропратног програма грађевинског материјала у Руску Федерацију попут подних облога, прозора и врата. Потенцијал постоји и у пољопривреди посебно у извозу воћа, прехранбеној индустрији и извозу сточне хране.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Почев од 2014. године Народна банка Србије је, у складу са смерницама ММФ-а и у склопу придруживања Европској унији, променила методологију обрачуна страних директних улагања. Методологија страних директних улагања је у сагласности са ММФ-овим Приручником за платни биланс и међународну инвестициону позицију, шесто издање према којој се повећање активе (улагања резидената у иностранство) и пасиве (улагања нерезидената у Србију) бележе са позитивним предзнаком (и обрнуто). Нето стране директне инвестиције се добијају као разлика активе и пасиве, што значи да негативан износ нето страних директних инвестиција указује на већи прилив по основу улагања нерезидената у Србију од одлива по основу улагања резидената у иностранство. Према овој методологији, укупна нето улагања резидената Руске Федерације у Србији у периоду 2010-2018. године износила су 1,471 млрд евра и Руска Федерација се налази на 4. месту међу земљама највећим инвеститорима у Србији.

Страна директна улагања нето (разлика активе и пасиве) - у млн евра -									
2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	9 месеци 2018.	укупно
-219,516	-513,228	-233,285	-206,197	-69,830	-88,399	-20,082	-127,0	-120.7	-1.471,416

Извор: НБС

НАЈВЕЋЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ КОМПАНИЈА РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ У СРБИЈИ

РБ	Назив компаније	Сектор	Општина / град
1.	Gazprom Neft / НИС а.д. Нови Сад	Нафтна индустрија	Нови Сад
2.	Lukoil / Lukoil Srbija а.д. Србија	Нафтна индустрија	Нови Београд
3.	GSK Krasniy Treugolnik / Вулкан гуме д.о.о. Ниш	Аутомобилска индустрија	Ниш
4.	Sogaz & Srbijagas / Sogaz а.д.о. Нови Сад	Осигурање	Нови Сад
5.	С-Projekt / Српско руска трговинска кућа д.о.о. Нови Сад	Прехранбена индустрија	Нова Црња
6.	Sberbank / Sberbank Србија а.д. Београд (некадашња Volksbank а.д. Београд)**	Финансије	Нови Београд
7.	ICL Services	ИТ	Београд
8.	Mikro Finans Invest /Valetta doo Котража	Прехранбена индустрија	
9.	Expobank CZ Marfin banka Srbija	Финансије	

МЕЂУДРЖАВНИ СПОРАЗУМИ

Најважнији **међудржавни споразуми**, који се тичу привредне сарадње између Републике Србије и Руске Федерације су:

1. Декларација о стратешком партнерству између Републике Србије и Руске Федерације потписана 24. маја 2013. године;
2. Споразум између Владе РС и Владе РФ о одобрењу државног финансијског кредита, април 2013. године;
3. Споразум између Владе РС и Владе РФ о сарадњи у области железничког саобраћаја, април 2013. године
4. Споразум између Савезне Владе Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације о слободној трговини између Савезне Републике Југославије и Руске Федерације потписан августа 2000. године; последњи Протокол између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о изузецима из режима слободне трговине и правилима о одређивању земље порекла робе уз Споразум о слободној трговини потписан 14.07.2011. године;
5. Споразум о ваздушном саобраћају између Владе РС и Владе РФ, потписан 21.10.2011. године, ступио на снагу 12.03.2012. године;
6. Споразум између Владе РС и Владе РФ о међународном друмском саобраћају, потписан 23.03.2011. године, ступио на снагу 09.12.2011. године;
7. Споразум између Владе РС и Владе РФ о сарадњи у области туризма, потписан 23.03.2011. године, ступио на снагу 08.11.2011. године;
8. Споразум између Владе РС и Владе РФ о сарадњи у области нафтне и гасне привреде, потписан 25.01.2008. године, ступио на снагу 30.09.2008. године;
9. Меморандум о трговинско-економској сарадњи између Владе РС и Владе Москве потписан 26. маја 2004. године;
10. Уговор између Савезне Владе СРЈ и Владе РФ о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, потписан 10.12.1995. године, ступио на снагу 07.09.1997. године;
11. Споразум између Савезне Владе СРЈ и Владе РФ о стимулисању и узајамној заштити улагања, потписан 10.10.1995. године, ступио на снагу 19.07.1996. године;
12. Споразум између Савезне Владе СРЈ и Владе РФ о сарадњи у области агроиндустријског комплекса, потписан 31.10.1996. године, ступио на снагу 10.03.1998. године;
13. Споразум између Савезне Владе СРЈ и Владе РФ о сарадњи и узајамној помоћи царинских службеника, потписан 06.11.1996. године, ступио на снагу 20.08.1997. године;
14. Споразум Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације о формирању Међувладиног југословенско-руског комитета за трговину, економску и научно- техничку сарадњу, потписан 24.08.1994. године, ратификован 01.03.1995. године, ступио на снагу 10.07.1996. године;
15. Споразум између Савезне Владе Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације о трговини и економској сарадњи, потписан 24.08.1994. ратификован 01.03.1995. године, ступио на снагу 10.07.1996. године
16. Споразум између Савезне Владе Савезне Републике Југославије И Владе Руске Федерације о стимулисању и узајамној заштити улагања, потписан 10.10.1995. године, ратификован 20.12.1995. године, ступио на снагу 19.07.1996. године;
17. Уговор између Савезне Владе Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, потписан 12.10.1995. године, ратификован 20.12.1995. године, ступио на снагу 09.07.1997. године.

АКТИВНОСТИ ПКС НА УНАПРЕЂЕЊУ САРАДЊЕ

Перспективе за сарадњу са Руском Федерацијом огледају се у повећању извозног потенцијала српских компанија, што захтева организацију обједињене понуде српских производа великим трговинским ланцима, формирање дистрибутивних центара за српске производе у Москви или Московској области, проширење асортимана роба и структуре међусобне робне размене. Такође, постоје могућности за ширење инвестиционе сарадње, учешће у реализацији инвестиционих пројеката од стране руских компанија и стимулисање сарадње на нивоу малих и средњих предузећа. Посебно важно у овом делу треба истакнути јачање регионалне сарадње кроз интензивнију комуникацију на нивоу регионалних привредних комора.

Према Протоколу шестог заседања Међувладиног српско-руског комитета за трговину, економску и научно-тањничку сарадњу, једна од одлука у делу Развоја сарадње између ПКС и ТИК Руске Федерације била је и формирање **Пословног савета за сарадњу две земље у циљу побољшања квалитета и динамике билатералних економских односа две земље**, остваривањем тешње сарадње већих привредних субјеката РС и РФ. У складу са тим, 14. новембра 2008. године у Москви је формиран руски део, а 20.11.2008. године у Београду конституисан је српски део Пословног савета.

Пословни савет представља механизам обезбеђења директних контаката између привредника две земље и инструмент за препоруке и конкретне иницијативе компанија администрацијама две земље. Значајна улога Пословног савета је у могућности да својим предлозима врши утицај на власти двеју држава у циљу отклањања препрека у функционисању пословног дијалога и тиме доприноси ефикаснијем развоју трговинско-економске сарадње између Републике Србије и Руске Федерације.

АКТИВНОСТИ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ НА УНАПРЕЂЕЊУ САРАДЊЕ У 2018. ГОДИНИ:

- У Москви, у периоду 3-6. априла 2018. одржан је сајам грађевинарства **Mosbuild** на коме је учествовало око 40 српских компанија, из области пројектовања, инжењеринга, извођења грађевинских радова, произвођача изолационих материјала, подних облога, грађевинске столарије и окова.
- **Посланик Државне Думе Федералне скупштине Руске Федерације** –Алексеј Кобиљев, директор Представништва Трговинско-индустријске коморе Руске Федерације –Владимир Гришин посетили су Привредну комору Србије, 19.04.2018. године. Закључено је да се наставе активности на даљој либерализацији трговине, да се креира платформа за сарадњу комора двеју земаља и да се направе водичи за пословање и инвестирање у Србију и у Руску Федерацију, да се координирају активности на информисању и институционалној подршци пословању малих и средњих компанија.
- Политичко привредна делегација **Архангелске области** на челу са губернатором Орловим, посетила је Привредну комору Београда, организован је пословни форум и Б2Б сусрети.
- Дана 28.05.2018. године, Привредну комору Србије посетила је висока делегација Привредне коморе **Серпуховска, из Московске области**. Делегацију је предводио Анатолиј В. Јакушев, председник Серпуховске Трговинско индустријске коморе.
- Српске компаније прехранбеног сектора представиле су производни и извозни потенцијал током Међународног сајма прехране **WorldFood 2018**, који је одржан од 17. до 20. септембра у Москви. Привредна комора Србије, са Развојном агенцијом Србије, уз подршку Програма Уједињених нација за развој (УНДП) у Србији, организовала је представљање производних програма 13 српских компанија из области производње и прераде воћа и поврћа, житарица, месне индустрије и дијететских суплемената. У оквиру националног штанда Србије излагали су: ЈУГПРОМ Лесковац, Агропром Горњи Таванкут, Мирах аграр Београд, Ћирић АГРО Тител, ПИК Јужни Банат Бела Црква, Флора интернационал Бечеј, Гене за Кањижа, Фиделинка Скроб Суботица, ЕуроФриго Пожега, ИТН група Београд, Златиборац Мачкат, Стојановић Пхарм Нови Сад, ПДМ Агро фруит Пударци. Учешће српских компанија привукло је пажњу експерата водећих руских трговинских ланаца (Х5, Магнит, Дикси, Магнолија) и дистрибутера прехранбених производа.

- Представници **Пермске трговинско индустријске коморе** Јулија Вавилова и Милена Димитрова посетили су ПКС 15.11.2018. године и сусрели се са представницима коморског система и регионалних комора са циљем разматрања могућности унапређења мешукоморске и билатералне сарадње преко представништва Пермске ТИК са седиштем у Бугарској са надлежношћу за Балкан.
- **Пословни форум Србија-Руска Федерација-Словенија**, који је окупио више од 50 привредника из ове три земље, одржан је 19.11.2018. у ПКС. Учесници форума разговарали су о унапређењу заједничке сарадње и наступу на трећим тржиштима.
- **Градonaчелник Обнинска Владислав Шапша и директор Обнинске трговинско индустријске коморе, Вјачеслав Наруков**, са сарадницима посетили су ПКС дана 16.11.2018. у намери интензивирања научно техничке сарадње и договарања пословног форума и бизнис мисије у наредној години.
- У периоду од 24-25.12.2018. ПКС су посетили представници **Федералне службе за регулисање тржишта алкохола РФ** са намером да се упознају са технолошким поступцима и осталим карактеристикама воћних ракија, ликера и вињака. Делегација је посетилила постројења "Премијер ракије", "Рубина" и ПИК "Опленац".

АКТИВНОСТИ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ НА УНАПРЕЂЕЊУ САРАДЊЕ У 2018. ГОДИНИ:

- Привредна комора Србије и Развојна агенција Србије, уз подршку Програма Уједињених нација за развој у Србији у оквиру пројекта "Помоћ за трговину – подршка производним капацитетима у пољопривредном сектору", организовали су наступ 12 српских компанија на сајму **ПРОДЕКСПО у Москви** (11-15.02.2019.) у оквиру Националног павиљона Србије, површине преко 120 м². Производни програм представили су Млекара Шабац, ПИК Бечеј, Златиборац Мачкат, Меггле Крагујевац, ИТН Група Београд, Митрос Флајшварен Сремска Митровица, Топлички виногради Прокупље, Мастер Фрутс Београд, Фрувита Београд, Интерфуд 60 Чачак, Мундорама Београд, Млекара Уб.

